

Gyűjtés díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII-ik kör, 11. rag-
utca, 387-ik házszám.
Ugy a kéziratok,
mint a hirdetések
ott vétetnek fel.
„Nyilttér” sora 15 kr.
Kisebb hirdetéseknel
minden szó után 5
kr. és a kincstári ille-
ték számítatik.

Budapest—Szabadka.

Előre is kijelentjük hogy mi nem akarjuk Szabadkát a fő és székvárossal egy színvonalba állítani, de van egy pont, a hol hasolitanak egymáshoz.

Ugy Budapestnek mint Szabadkának van egy nyűg a nyakán.

Budapest nyűge a szomszédos Ujpest, Szabadkácé Sándor.

Budapesten és kormánykörökben is többször fel volt vetve a kérdés, hogy a tolvajok, zsebmetszők és más elzüllött existenciák menhelye Ujpest lévén, nem volna-e célszerű ezt a községet a főváros kötelékébe vonni? Épen ma is napirenden van ez a kérdés, s valószínűleg úgy fog eldőlni, hogy Ujpest Budapestnek egyik külvárosa leendő.

Ha a közügy úgy kívánja, a község meghallgatása nélkül intézkehetnek a kormány, s Ujpest akarata ellenére Budapesthez csatolhatik.

Itt a találkozás.

A szomszédos Sándor falu csaknem össze van épülve Szabadkával.

de ránk nézve minden tekintetben annyira idegen, mint a vármegyének bármelyik területe.

Egyben azonban ide tartozik, mert Sándor a mi — tolvajfészkünk.

Épen olyan nekünk Sándor, mint Budapestnek Ujpest.

Szabadkán évekkal ezelőtt megindult a mozgalom e községnek hozzánk leendő csatolása végett, folytak is különféle tárgyalások, az ügy valahol azonban megfeneklett.

Vegyék fel újra.

Nem kicsiny dolog ez, irtunk is róla évekkal ezelőtt sokat, nagyon kár hogy hatóságunk így engedi elposványosítani ezt a fontos kérdést, mely úgy Sándor mint Szabadkának vitális érdekeit érinti, hinni szeretnők még is hogy hatóságunk intézői ezt belátva, felveszik újból az elejtett fonalat.

A palicsi munkások szénagyűjtési ügyben a polgármester megindította állítólag a vizsgálatot, de hogy neki mi része volt ebben a „feles széna” ügyben, arról eddig lapunkat nem ér-

tesítette senki. Pedig kár, mert ha a széna csakugyan feles volt, a polgármesternek nem lenne szabad vizsgálatot kezdeni, hanem maga ellen is feyelmit kellene kérnie.

Válasz a „Közgazdasági Bank”-nak.

A «Szabadkai Közlöny» július hó 31-én megjelent számában «kamatláb és censal» című vezércikkünkre reflektálva, beismeri, hogy a «Közgazdasági Bank» zálogintézete 8, 10, 15% mellett fog működni; beismeri továbbá a sorok közt, hogy a kölcsönkérők censalok kíséretében jelennek meg az intézet helyiségében. Már e beismerésekkel konstatálva van, hogy nem vádaskodtunk és hogy nem rossz akarat vezetett bennünket akkor midőn figyelmessé tettük az intézet vezetőit a kamatláb eme tulajdonságának helytelenségére és a censalokkal való üzletvezetés korrumpáló hatására.

Nehogy azonban úgy tekintessünk, mintha egyes szavakba akarnánk kapaszkodni; ennélfogva a «Közgazdasági Bank» intéző férfiaihoz két kérdést intézünk:

1. Van-e tudomásuk arról, hogy a többi helybeli pénzüintézetek arany- és ezüstneműkre valamint értékpapírokra 8% kamattal többet nem szednek?

2. Megbiztak-e censálokat arra nézve,

TÁRCZA.

„A nap mivoltának új elmélete.”

(A világegyetem rendjének korszerű természettudományos magyarázata.)

A „Szabadság” részére írta: **Petényi Ottó.**

VIII.

Meg van állapítva, hogy pontosan ugyanazon órában (délután 2 órákor) a hőség intenzitása és a magnetikus intenzitás találkoznak; ezen órán túl apadnak, s reggeltől délutáni 2 óráig ugyanoly arányban szaporodnak. Éjente (éjfélutáni 2 óra körül) a magnetikus állapot electro-negatíva mutatkozik, még pedig annál-fogva, mert délutáni 2 órákor a pozitív-nap egyfelül, s avval szemben (a nyugati meridián 30 fokában) a pozitív föld egyenlő, ugyanis electro pozitív állapotban léteznek. Ekkor kölcsönösen ellökik egymást, s az így támadt lökés, a ferde tengelyű földgömböt forgásra készíti. Az ellökés első pillanata után következő második pillanatban ugyanoly helyzet támadván, a lökés is ismétlődő, és így folytatódván, a földgömböt forgató lökésnek permanenciája derül ki. A forgásba került földnek hátulso fele az ő éjeli negatív állapotát a másik oldalon, az az kelet felé a pozitív nap elé lódtva, ebből egy kölcsönös vonzalom támad, az ezen oldali electromagnetikus találkozás természetes folyamánnyaként.

Igy derül ki a földgömb nyugati irányában a folytonos ellökésnek, s keleti irányban a permanens vonzatásnak mivelete, mely a földnek saját tengelye körüli forgását hozza létre.

Midőn a főnebbi vázlatokban rámutattunk azon elméletnek alapjaira, mely szerint a nap által okozott hőség és világosság nem az ő ugymondott égő és izzó felemésződésének eredményei, sőt hogy a nap a mi földünknel tökéletesebb lakható világtest, s a miénknél sokszorta fokozottabb élettanyája, a mi földünket fentartó összes vonzerő (gravitáció) mellog és világosság, a mi földgömbünket a nap körüli pályáján, valamint önmaga körüli forgásában vezető erő, a nap és föld között özönlő villam-delejes áram miveleteire vezethető vissza — — ezzel a nap és föld közötti létviszony legfőbb alapjainak az eddigi tradicionális felfogásától teljesen elütő új megfejtését derítettük fel, s kezdeményeztük egy észszerű, alapos, exact tudományos ösvényen a kosmosbölcsészetnek új körvonalokba foglalt módorát, melyet az eddigtil megkülönböztetve «A világmindenség elektrikus elméletének» nevezhetnénk.

Kétségtelenül ezen villamos-theoriának is (mint minden új elvnek) teljes kitejtéseig még számos bonyodalmak és nehézségek mutatkoznak; ezeknek is biztos elhárítása azonban a folyvást haladó természettudománynak keretében sikerülni fog. Ezen elmélet annyira proble-

mát egyszerűsít, annyi rejtett dolgot megvilágít, annyi vizsgálódásoknak utját nyitja meg s bőviti, s elannyira kiemelkedik a zavaros és eszélytelen régiebb feltevések fatalistikus korlátjai fölé, hogy biztosnak sejtethjük annak győzelmét az új tudományban. Legnagyobb benyomást költ azon tudományos tényállapotnak felfogása, mely szerint a föld, a nap, s minden égitestek egy kölcsönösen ható electromagnetikus erélynek színhelyei, melyek áramlatában egymás között és egymás fölött hatalmas befolyásokat gyakorolnak, s minden földbeli és égbeli tüneményeket eszközlik.

Mihelyt a napnak és földnek közvetlen és kölcsönös viszonyában való alapelveket ezen új modorban megállapítottuk, természetsszerűleg elénkbe fog nyomulni a holdnak, a napnak, a napkoronájának és Protuberanciáknak (lángrobbanásoknak) a spectrál-analízisnek és zodiakus-derengésének ezen új elmélettel miként megférő magyarázata, habár mindezek egyenkint is a tudományos fürkészetnek legtágabb mezejére tartoznak, pótlagosan tanulmányozzuk ezennel legfőbb körvonalaiiban új elméletünknek ezrekre való vonatkozását is.

Mindenek előtt azt fogják ellenünkbe vetni: «miként világíthatja meg a nap a holdat, melynek állítólag nincs is atmosféraja?» holott az új theoria szerint épen a földnek atmosférájában keletkezik a napnak villamosságá által a világosság és hőség.

hogy a kölcsönt venni óhajtokat intézetükbe terelje és kapnak-e ezért a censalok díjazást?

A válasz vétele után bizonyítani és a cikk többi részére felelni fogunk.

Véres kardpárbaj Szegeden.

Szabadkai fiatal ember esete, érdekel tehát bennünket is a tegnapelőtt Szegeden lefolyt véres párbajozás.

A «Szegedi Híradó» a következőket írja:

A világnak a száját nem lehet betömni. Suttog és csacsog mindenha. Még pedig kimélet nélkül.

A «Nagy Galeotto» belemarkol a családi élet ügyeibe s a mit ott talál, azt szét-szórja a kíváncsiság martalékául. A publikum aztán rágódik az anyagon; azok pedig, a kikeről a hír szól, szenvednek s nem ritkán véreznek is.

Tegnap is családi ügyekbe való beavatkozás termé meg a maga véres gyümölcseit.

Két fiatal életet szorított a kiméletlen beszéd az éles kardok harca, a halál elé. Az egyik fél örökre nyomorékká vált, a másik mély sebében vergődik.

Miért mindez?

A harcra szolgáltató történetet, gyön-gedségből, a háttérben álló család miatt, nem lehet minden apró részleteivel elmondani.

Valamennyit azonban lehet.

És ez a következő:

Egy szegedi fiatal orvos megismerkedett egy általán becsült szegedi uri családdal. Az ismeretség bensővé vált, s következése lett, hogy a fiatal orvos jegyese lett az uri család leányának.

Az eljegyzés azonban több ízben fölbomlott, mert a szülők nem tudtak megyezni a hozományra.

Ekkor a «világ», a melynek képviselőjét néhány ember vállalta magára, közbeszólt, beavatkozott a pusztán családi ügybe. A beavatkozás szava az volt, hogy az ingatag fiatal ember a jeggyűrű többszöri összetörésével úgy megsértette az uri családot, hogy többé már nem is számíthat a társadalom becsületére;

Ha mi a holdnak lakóivá is lehetnénk s onnan tekintenek a földet, kétségtelen, hogy sokszorta ragyogóbbnak látszik a holdról a föld, mint a földről a hold, mert épen a mi földgömbünknek telített vastag athmosferájában a benne lebegő szilárd-, gáz- és gőz alaku atomok végtelen miriádjainak az electromagneticus nap-áram által eszközölt világítása és kiszámíthatlanszor ismétlődő reflexiója, midőn átmelegíti a mi légkörünket, egyuttal fényessé teszi a mi látkörünket, és földtekénk orcáját ragyogóbbá teszi a világterben. Az esővé nyirkosodó felhőknek halmazai ugyan mulékony homályfoltokat röptetnek a mi földünknek, a holdból látható fényességén át, ezen el-tűnő árnyékokat azonban sokszorozva ellensulyozzák azon óriási lángmezők, melyek az ő színompájukban az athmosferánk magaslatában uszó electro-magnetikus könnyű felhőten-gerében az az athmosferát világításra készte-tő napáramnak visszaverődéséből támadnak, s miknep a földre verődő töredékeit hajnalkor vagy alkonyatkor mi magunk is gyakran meg-csodáljuk a nappal ellentétes égboltnak piros-ból sárgába lángoló felhőin.

De ha — mint a holdról állítják — a mi földünknek sem lenne athmosferája, azért a mi földünk, valamint a hold nem az, szinte nem lenne az örök sötétség tanyája, mert valamint a holdban, ép úgy itt a földön a villam dele-

hanem azért elégtételt köteles szolgáltatni a sértésért.

Más elégtétel egyelőre nem látszott alkalmazhatónak, minthogy a fiatal ember tünjék el innen — akárhová.

A «világ» melyet most már sokan képviseltek, részvétellel fordult az uri család felé s részvétellel csatlakozott azokhoz, a kik a fiatal embert elítélik.

A részvét kifejezése az egyik félle szemben az elítélés szava a másikkal szemben — általánossá vált. S talán ennek nyomása alatt két ur, akiket különben családi kötelék, vagy vérbeli érdekelttség nem fűzött egyik félhez sem, megjelent a fiatal doktor lakásán, s ki-élesítetten hangoztatták az elítélés ama szavait, amelyeket a «világ» csak suttogott.

A fiatal doktor megrettent, s olyan nyilatkozatot állított ki, amely aztán éles fegyvert képezett existenciája és társadalmi tisztessége ellen.

Ekkor aztán ő fordult a «világ»-hoz. A bevett szokás szerint segédeket keresett, akikkel aztán sértőit, a két urat provokáltatta.

Ezek arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az orvost az eset folytán nem tartják olyannak, a ki lovagias elégtételt kérhet vagy adhat.

Sok hercze-hurcza után, az ügy a becsületbiróság elé került, a mely (talán a kellő védelem s a felvilágosítás hiánya miatt) kimondta, hogy a fiatal orvos nem követelhet lovagias elégtételt senkitől.

Azt jelentette ez a becsületbirósági határozat, hogy ez a fiatal orvos többé nem jelenhetik meg tisztességes emberek társaságában soha s nem foghat kezét perfekt uri emberrel egygyel sem.

Homlokán fog égni örökké a bélyeg, amely őt a tisztességes társadalomból számúzi. Börtöne lesz a saját világa, amelyből nem léphet ki.

A «világ bir anyja» önmegtadással hogy részvételével most már a társadalmilag tönkretett orvos felé fordult.

Ez a fiatal ember aztán egy féleszten-

jes kosmikus-áramnak utjába eső szilárd felület is obstructiót képezve átvilágosodik és átmelegedik, még pedig annál kisebb vagy nagyobb mérvben, a mint ezen felület és a villamdelejes áram között ezen obstructiót a mozgás és circuláció hatványozza. A mi földünk ugyanis mindennap egyszer fordulván meg a maga tengelye körül, minden tárgy átlagosan 12 órán van a nap áram ösztönző befolyásának alávetve, mire a 12 órás pihenés után ujult eréllyel ismétlődik a villamdelejes közösülés. A holdnak nzonban minden egyes utja a föld körül s egyidejűleg a maga tengelye körül 28 napig tartván, annak 2 hétig állandó nappala, s két hétig állandó éjjele van. Ha valamely tárgynak egy és ugyanazon pontja 14 napig állandólag ki van téve az electricus folyam obstructív hatályának, természetszerűleg ez nem bírhat oly intensivitással, mintha az ellentálló elemek minden 12 órában megújulnak. Ezért a holdnak a földre szakadatlanul néző féltékéje felett az ő két hétig tartó éj-jelen folyvást élénken ott ragyog az égen a mi földünknek nagyszerű arcuzata, még pedig vékony sarlóvá apadva, míg a mi éjjeleinket a 14 napi folytonos közösülésben kimerült, csupán sápadozó holdnak viszfénye deritgeti fel.

(Folytatása követ.)

deig úgy élt itt, 87 ezer ember között, hogy nem vette észre senki s neki nem volt szabad észrevennie senkit. Élőhalott volt az eleven, a mozgó, az örvendő társadalomban.

A félesztendei kemény büntetés után, ugyanaz a becsületbiróság, amely előbb elítélte, korrekt módon fölmentette a szörnyű, vád alól.

Ekkor aztán előállott az a helyzet, hogy saját zsentlmén- és tisztességes- volta helyre-állításának szempontjából azt kellett tennie, amit ily körülmények között a «világ» megkövetel. Párviadalra kellett hívnia mindazokat, akik őt korábban megsértették.

A párbaj sorozatának másodiká tegnap folyt le, még pedig nagyon is szomorú eredménynyel.

Az egyik fél, a fiatal orvos, hóna alatt tatóngó sebével fekszik, a másik pedig, aki a «világ» szavának súlyát akceptálta s ennek kifejezést is adott, átvágott homlokkal, ketté szelt szemmel s véres arczzal fekszik a «Tisza szállóban» levő lakásán.

A párbaj lefolyásáról referádánk a következő:

Ziffer Alfréd dr. szegedi orvos és Guttmann Géza leszámítoló hivatali tisztviselő tegnap reggel kardpárbajt vívtak.

A kihívó Ziffer Alfréd dr. volt, akinek segédei Rex Izsó dr. és Pillich Gyula már régebben távirati uton provokáltak az ekkor Gasteinban üdülő Guttmann Gézát.

Guttmann a kihívást elfogadta és segédeiül Andrassy Béla, honvéd huszárfőhadnagyot és Szakács József leszámítolóhivatali tisztviselőt nevezte meg.

A segédek összejöttek s megállapították a föltételeket, amelyek szerint a párviadal harcsképtelenségig megy karddal és csupán a jobb kéz csuklója köttetik el selyemmel.

Guttmann szombaton érkezett meg Gasteinból s a párviadal határidejűl tegnap reggel volt kitűzve. Találkozási idő aug. 1. reggeli 6 óra; találkozóhely: a szegedi honvéd-huszársági lovagló iskola.

Mindkét fél a maga segédeivel és orvosával, (Guttmann Géza részéről Gyuricza Sándor dr., Ziffer dr. részéről pedig Regdon Károly dr.) a kitűzött helyen és időben megjelentek.

A föllállásra, mint primeur-segéd, Andrassy Géza főhadnagy vezényelt. Ő olvasta föl a párviadal föltételeit is s miután az orvosok a kardokat megkarbolozták, felszólította a szembeállottakat a köztük fönnforgó ügy békés elintézésére.

E fölhívásra midkét fél határozott nemmel felelt, mire aztán Andrassy főhadnagy rajtát vezényelt.

Guttmann és Ziffer, mindketten szerfölyt hevesen támadtak. És pedig Ziffer arcszínig emelt, kinyujtott karddal, Guttmann pedig — aki jó vivó — a Ziffer jobb hóna alá igyekezett jutni egy «secunde» vágással.

Az első összecsapással eldől a harc sorsa.

Egyikük sem védett s mindkettő vehemenciával támadt. A vágások és sérülések tehát egyszerre történtek és pedig akadálytalanul.

A Guttmann kardja «secunde»-dal elmélyedt a Ziffer jobb hóna alatt s ott, egészen a bordáig terjedő, hat cm. hosszú, az izomzatot és két ütőeret átszelő vágást ejtett amely lefelé haladt. Szerencse, hogy ez a vágás nem vett haránt vonalat, mert ez esetben a mellkast és tüdőt sértette volna meg.

Igy a seb csak igen súlyos, de nem életveszélyes.

Sokkalta súlyosabb és szinte végzetes kimenetelű volt a párviadal Guttmann Gézára.

A Ziffer «kvart»-ja Guttmann bal szemöldöke fölött oly mélyen hatolt a homlokba, hogy átvágta a szemöldökét, a szemhéjakat, ketté szelte a balszem golyóját, csontig érő mély vágást ejtett az arczon, egy vízszintes vágást kapott a mell és a jobb kézfej is.

A Ziffer kardja e vágásban kicsorbult.

A párviadalnak egyszerre vége szakadt.

A segédek konstatálták, hogy a lovagiaságnak elég van téve. Az orvosok, amennyire lehet, kimosták bekarbolozták a sebeket. A sebesültek közül Guttmann hordágyon, dr. Ziffer pedig bérkocsin hazaszállították.

Guttman sebére az orvosok szomorúan konstatálták, hogy bal szeme világát elvesztette s a jobb szem épségeért valószínűleg szükséges lesz a ketté szelt balszem kivágni üregéből. Erre nézve, tegnap délután 6 órakor orvosi konferencia volt a beteg ágyánál. Singer Mátyás dr., Gyuritz Sándor dr. és Regdon dr. összevarrván a szemöldököt, a ketté szelt szemhéjakat, a ködhártya átmeneti részét és az arcsebet, abban állapotok meg hogy a sérült szemet egyelőre nem bántják.

A beteg amennyire lehet, jól érzi magát. Láza sincs.

Az eset nagy szenzációt, széles körben részvétet keltett s az egész városban közbeszéd tárgyát képezi.

Guttmann Gézá a «Tisza»-szállóban levő szobájában, dr. Ziffer pedig a Kölcsey-utcai lakásán ápolják.

A rendőrség a párbaj-ügyben az előnyomozást tegnap tartotta s a segédek ki hallgatta.

A párbajt Rex Izsó dr. kardjaival vívták. Ezen kardokat a rendőrség elkobozta.

Az ügyiratokat a kardokkal egyetemben átteszik a kir. ügyészséghez.

Dr. Ziffer Alfréd a szabadkai Ziffer A. D. nagykereskedő egyetlen férfi gyermeke.

Közgazd., ipar, kereskedelem.

Lótenyésztők figyelmébe! A földművelésügyi miniszterium meghívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában 3 1/2 évet betöltött, de a nyolczadik évet meg nem haladt ménlő van, és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménlő mely vármegyében, mely városban, községben vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt a miniszterium lótenyésztési osztálynál (50 kros bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb augusztus 20-ig jelentsék be. Az eladandó lovak mint a múlt években, egyes bizottságok által fognak megszemléltetni és az alku után azonnal átvétetni fognak a vételár 1893. január első felében fog azon adóhivatalnál kiutalványoztatni, melyet az eladó megjelöl.

Idei bortermésünk. Már körülbelül néhány év óta nincsen rendes szüretünk, tavaly nagyon kevés borunk termett s az idén még kisebb lesz a hozam, mert szőlőknek csak mintegy 30 százaléka fog termést adni. A múlt évi termés megközelítőleg 3 millió hektóliter volt s az idén igen jó lesz, ha teremni fog 1—1.5 millió hektóliter. Nem szükséges fejtegetnünk, hogy mily jelentőségű az hazánkra nézve, ha oly kevés bort terem, mint az utóbbi években. Az idej borterméskilátások nagyon rosszak, kivétel alá csak egy-két vármegye, illetőleg járás esik, a hol még tűrhető, részben középtermésre számítanak. Körülbelül 50—60

ezer kat. holdra rug az a szőlőterület, a hol meglehetősen jó termésünk lesz és 40 kat. holdra a hol tűrhető hozamot remélnek, 100 ezer kat. holdon gyenge, azaz jóval középen aluli lesz a termés és 100 ezer kat. holdon absolute termésre nincsen kilátás. A múlt években még közel 1.5 millió hektóliter bort vittünk ki, s most legalább is ugyanannyit be kell hoznunk, hogy a fogyasztás fedezhető legyen.

Vizes ugorka tölpre. Először is szép válogatott uborkát kell venni, azt nem egészen forró timsós vízzel leönteni, 1/4 óráig bent hagyni. Aztán az uborkát ki kell szedni és üvegekbe kell rakni, minden sor uborkára egy kis kaprot és szőlő bajuszt vagy szőlőfejet tenni (a bajusz jobb) s minden második sorban egy szelet piritott zsemlyét. . . . Azután langyos sós vízzel az üveget tele kell tölteni s hólaggal (lehetőleg tehén-szív hólaggal) nagyon erősen le kell kötni, de a hólyag ne legyen megfeszítve. Mikor ez megtörtént, nyolcz napig a napra kell tenni, hogy felforjon és megsavanyodjék. Ezzel készen van minden.

Irodalom, művészet.

Zempléni Árpád költeményei második bővített kiadására került a sor. Ez is ritkaság a mai világban. Az író a következő felhívást adta ki: «Tisztelt közönség! Most egy éve megjelent verskötetem első kiadása teljesen elfogyott. E szép sikerben nagy része van a sajtónak, mely a legőszintebb jóakarattal méltatott, karolt föl és irányozta reám a közönség figyelmét. De hálával tartozom a közönségnek is, mely első próbálkozásomat ily kedvezően fogadta. E biztató siker arra indított, hogy az első kiadásban megjelent költeményekből és újabb verseimből egy másik bővített kiadást válogassak össze. E kötet nyolcz év alatt írott verseim legjavát fogja tartalmazni. Terjedelme másfél száz lap lesz, kiállítása mint az első kiadásé; ára fűzve 50 kr., diszkötésben 1 frt 50 kr. Gyűjtőknek 10 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálók. Az aláírott ívek s előfizetési pénzek hozzám (VIII., Rökk Szilárd-utca 19. sz.) szeptember 15-ig küldendők be. Tisztelettel Budapestben, 1892. augusztus havában. Zempléni Árpád.

A palicsi diszkert és nyaralók egyik legszebb ike eladó, több épület és 1—2000 ööl területtel, választás szerint. Értesítést ad lapunk szerkesztője.

H I R E K.

Kállay Béni közös pénzügyminister a tegnap délutáni gyorsvonattal Bécsből jövet városunkon keresztül Boszniába utazott egész családjával.

A budapesti szent rókuskórház kitűnő szemgyógyásza **Dr. Schreiber Mór**, orvosi író, dr. Siklóssy szemészeti tanár assistense, kinek személye idevaló rokonai révén Szabadka előkelőbb polgárcsaládai előtt igen kedvelt — e napokban végleg megtelepedik városunkban, hol a tömérdek szembeteg, tág teret nyújt a munkálkodásra.

Kövezés. A Kossuth-utca rongált gránit koczká kövezetét felszedik és ujjal cserélik fel. A munkát hétfőn reggel megkezdték és elég serényen folyik úgy, hogy az utca legközelebbi idő alatt át lesz adható a forgalomnak. Ideje már, hogy ezt a legfrekvenciáltabb utca kövezetét gondozás alá vette hatóságunk, mert sok uri és közönséges fogat kerekéi és tengelyei beadták rajtuk derekukat.

A bácsalmásiak, mint lapunknak írják, nem mindennapi látvány csodálói voltak a na-

pokban. Ugyanis az ott épülő nagyszabású műmalomhoz érkezett két darab óriási gőzkazán hetek óta hevert a pályaudvaron anélkül, hogy azt emberi vagy állati erő képes lett volna rendeltetési helyére szállítani. Akadt Bácska minden vidékéről többféle paraszt és «speditör» vállalkozó, de valamennyi, időt és költséget hiába pazarolva, még csak a helyéről sem voltak képesek elmozdítani, mignem vállalkozó szelleméről ismert szabadkai Braun Herman fia szállító cég összes szállító erejét összeszedve kirándult B.-Almásra és két napi kísérlet és tanulmányozás után a helyszínén össecsődült néptömeg bámulata mellett elvonszoltatta a 2 kazánt, és szerencsésen rendeltetési helyére juttatta. Így mentette meg a fenti szállító-cég az összes bácskai szállító cégek becsületét, — 180 forintért, mert ennyi volt a beszállítás díja.

Testvérgyilkos. Pletti Antal radonováci lakosnak két fia a 17 éves Antal és a 16 éves József, tegnapelőtt hajnalban valami dolog felett összeszóalkozván, az öregebb fiu testvér-öccsét egy disznóölő késsel mellbe döfte és életveszélyesen megsebesítette. A nyomban értesített rendőrség orvos kíséretében megjelenvén a helyszínén, az eszközölt kihallgatások után, sérültet a közkórházba szállította, tettes pedig a kir. ügyészséghez át lett kísérve. Ez alkalommal nem hagyhatjuk felemlítés nélkül, paraszt népünkben gyökeret vert azon balhiedelmét, hogy ilyen szúrású sebek előfordulásánál a vérvesztés megakadályoztatása céljából lóganét használnak, mely primitív gyógyszer megállítja ugyan a vérzést, de a sebet annyira megfertőzteti, hogy az illető sérültnek legtöbb esetben életébe kerül, s valószínűleg jelen esetben is ez lesz oka a sértett gyógyíthatatlanságának.

Gyalogos zarándokok. A szegedi «havi búcsú» ma tartatik meg, melyre a környékből igen sokan szoktak elrándulni. Városunkból is tegnap indult el egy ilyen 2—3 kereszt elindult újratos karaván.

Indulás! Uj vezényszó. Akik a legutóbbi napokban kimentek az állomásokra, hallhatták eleget. Mikor elcsendült a harmadik csengetés, elsívitott a mozdony füttye, elhangzott a kalauz trombitájának szava, már nem a megszokot «me het» következik rája, hanem az új vezényszó, az «indu-lás.» Nem tudjuk, mi okból történt az újítás, de nem lehet tagadni, hogy szebben, katonásabban hangzik az új vezényszó és hamar fogja feledtetni a «me-hetet.»

A szegedi sorompónál lévő vasuti átjáró hidat — értesülésünk szerint — 2 sinpárral kibővítik. Az egyik sinpárhoz szükséges vashidat tegnapelőtt, nagy kíváncsi közönség jelenlétében már fel is húzták.

Kedélyes vasuti alkalmazott. Nagy Buzder Antal vasuti kocsitoló, tegnap a dél-előtti órákban betért a Weinhut-féle házban lévő sörcsarnokba egy pohár sörrre. Alig ült egy pár perczig, revolvert rántott ki zsebéből, azzal fenyegetve az ott levőket, hogy «még ma valaki meghal.» Az értesített rendőrség gyorsan a helyszínén megjelenvén, az illetőt bekísérte, azonban kihallgatható nem volt mert kisült, hogy többet ivott a kelleténél. Kijózanodásáig elzárattott.

— **A munkások biztosítása.** A magyar francia biztosító társaság tudvalevőleg a munkások érdekében 10 kros hetidijas életbiztosítást léptetett életbe. Az ily módon biztosítottak azon joggal élhetnek, hogy körükből kiküldött bizottság által ellenőrizhetik az intéze-

tet. E bizottságot a biztosító felek e hó 3-án választották Budapesten.

Kiss Adolf mechanikai színházában tegnap mutatta be nagy tetszés mellett szép számú közönség előtt második műsorozatát. A «fekete kabinet»-ben Ali Ben Zaida szerepelt mint bájos művész, meglepő előadásait könnyen érthető magyarázatokkal kísérte, s többek között a közönségnek frissen elővarázsolt kávéval, süteménnyel és virágokkal kedveskedett, s a mellett oly ügyesen végezte játékát, a mint ezt még látni alkalmunk nem volt. Az új szakasz a «Salve Regina», vagy Mária üdvözléte, meglepő szép mutatvány. Az originális kiállítások meglepő benyomást gyakorolnak a nézőre. A ködképek sorozata szinte bámulatos ügyességgel rendeztetnek. Többek közt látjuk: Ördög Róbertet, Tájképeket a holdvilág mellett stb. Különös tetszésnek örvend a gondosan összeállított «hófehérke» csoportozat. Az est fénypontját képezte a háromszoros csoda fontaine, vagy az ugynevezett Colospinthe chromokréne, ez egy csodálatos vizimutatvány, mi közben a vizsugarak különféle színben elővarázsoltatnak. A mutatvány befejezéseül különféle vizitündér megjelenése lepi meg a néző közönséget. Az előadás dicsőre méltó s a legmelegebben ajánlhatjuk olvasóinknak.

CSARNOK.

Hermann és Dorottya.

Írta: GÖTTE. — Fordította: HAVAS ANTAL.
(Folytatás.)

Terpsichore.

Hermann.

»Szomszéd — a fiatal Hermann most fontosan így szól,
Nem gondolkozom én így, sőt becsmérlem e szókat.
Méltó férfi-e az, aki bármily sorsban egyenlőn Önsorsán kívül nem gondol egyébre, ki nem tud Oszteni bút s örömet másokkal, s szíve nem indul
Meg soha? Sőt inkább mostan nősnülni szeretnék,
Mert sok jó hajadon méltó, hogy védje a férfit,
S kell a vidám asszony, ha fenyíti a férjet a balsors.»
Erre a jó apa szól mosolyogva: «E szókat örömmel
Hallom! ily értelmes ritkán vala a te beszéded.»
Am szaporán szólott a jó anya közbe eképen:
»Mi a szülők, adunk, ez igaz, példát neked erre.
Mert nem vig napokon választottuk ki magunknak
Egymást, a szomorú percz inkább fűz vala egybe.
Jól tudom a napját — hétfőn — az előtte való nap
Volt ama nagy tűzvész helységünk, mely fölemészté.
Ép húsz év múltott el azóta, miként ma vasárnap
Volt, az idő forró, százas, s nem volt elegendő Viz. A nép elment vigan ünnepi öltözetekben Szomszédos falvak fele, csapszékekbe, malomba.
A város végén támadt a tűz. De a lángok Gyorsan terjedtek huzatot készítve magoknak. A pajták égtek, már be vala gyűjtve a termés, Rémes hullámzó lángtenger az utca, apámnak Tőszomszédja után a tűz az övére csapott át, Csak keveset menténk meg. E vészteni éjjelen át ott
Ütem a város előtt a gyepen felügyelve az ágyra,

S szekrényekre. Utóbb elaludtam, reggel a hűs szél,
Mely napkelte előtt leng, fölvert, felriadék: még Láttam tűzfalakat, füstöt, porszént s a kohókat. Most szívem öszszeszorult; de a nap fölkelte vala újra,
Szebben mint máskor, s ez lelkelem kedvre derété.
Gyorsan fölkeltem, csak úgy űzött a vágyam tájra,
Hol házunk állott s látnom hova lettek a tyúkok,
Úgy szeretném őket; gyerekes volt indulatom még.

És hogy a füstölgő ház romjai közt kutatólag Járvam lakásunkat pusztán s feldúlva találtam: Másrésztől te jövél mindent vizsgálva elébem. Az istállóban lovad égett benn, a gerendák Uszkei elfődték, ki se látszott a nemes állat. Szemközt állottunk így kétesen és szomorúan, Mert a két udvar közt a válaszfal is eldőlt. És te ekép szóltál hozzám megfogva kezemnél: Lízi! hogyan jöttél ide? menj, hisz elég a topánod;

Mert forró az üszök, csizmámat is átmelegíti. És fölemelve vivél át könnyeden udvarotokba, A házból csakis a kapu állt még boltozatával Úgy mint áll mostan, mindenből ez maradt meg

Itt megcsókoltál, letevé, noha ellenezém azt.
(Folytatás következik).

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Egy cimbalom eladó!
Bövebbet a vasuti étteremben.

Új műsor.

Új műsor.

Az országban az egyedüli világ-színház.

Természettani, mechanikai műszínház
Kiss Adolf igazg. alatt.

A Prokes palota melletti Lévy-féle telken
nagy előadás tartatik

Műsor:

I. Szakasz Mohamed csodatettei, vagy a bűvészet ezer év előtt. Valódi keletindiai bűvészet, mely az ezeregy éj meséiből van merítve. A régi időkben a „Fakirok“ nagyon értették a népet varázslataikkal félrevezetni, a melynek nagyszerűségét fölfedezni képesek nem voltak. Ali Ben Zeida török bűvész nő lesz szerencsés a nagyérdemű közönségnek, a mi még a „Pharaok“ idejében szokás volt

Csakis a világhírű cigarettapapírost használjátok

Les Dernières Cartouches
BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárból 65., Boulevard Exelmans.

E gyártmány a papiripar diadala, a cigarettapapir eszményképe.

Ezen cigarettapapíros és cigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

Valódi francia cigarettahüvely a «Les Dernières Cartouches»-papírból készítve melynek minden doboza „Braunstein Frères“ cégét viseli, Szabadkán Jóó Gusztáv urnál kapható.

9—25.

előadni. A színpad egészen fekete, a bűvész nő török jelmezben fog megjelenni, a műtárgyak régi bűvészekről származnak.

2. Szakasz. Az indiai kötélánczos mutatványai és szolgálja.

3. Szakasz. Tizenöt percz falun. Téli tájkép a svéd alpesek között. Többszöri hőesés tisztán látható.

4. Szakasz. Salvi Regina, vagy Mária üdvözléte, hatásos jelenet.

5. Szakasz. *Háromszoros csoda fontaine vagy az ugynevezett Colospinthe chromokréne.*

6. Szakasz. A közkedveltségű Diophrama (ködképek.) Világ és természeti tükör, karikatúrák, szín és vonaljátékok, és a hóferke csoportozat.

A szünet alatt saját zenekarom játszik.

Helyárak: Zártszék 50 kr. I. hely 40 kr. II. hely 30 kr. Karzat 20 kr. Gyermeknek 10 éven alul szülők kíséretében fél ár.

Kezdete 8 1/2 órakor.

Előadás mindennap. — A színház vízhatlan ponyvával van fődve.

REGEDI-I
legtisztább égvényes
savanyukút

legjobb frissítő és asztali ital

kipróbált szer köhögés, torokbajok,
gyomor- és hólyaghurut ellen.

Prospektusok minden elárusító helyen, ugy az IGAZGATÓSÁGNÁL RADEIN fürdőben Stájerben.

10—20

MÁCSKOVITS és SCHÖNSTEIN

első szabadkai

Tégla és cement

áru gyára, Szabadkán.

Ajánlják saját gyártmányú dísz- és fal-téglákat, cement, mosaik és járda lapokat. *Vállalkoznak:* Granitterazsó, betonirozások, csatornázások, szökőkutak, kút-kagylók, medencék, cement és mosaik lapokkai kövezések és minden egyéb cement munkák elkészítésére. Megrendeléseket elfogad: Mácskovits és Schönstein téglagyár és

Schönstein Mór és fia,

16—25

I. kör, Kölesy-utca 252. sz.